Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Mr Darren Millar AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Dyddiad:	24 Chwefror 2016
Ein cyf:	HVT/2511/fgb
Tudalen:	1 o 3

Annwyl Darren

CRAFFU AR GYFRIFON 2014-15

Gofynnodd llythyr y Dirprwy Glerc dyddiedig 9 Chwefror 2016 am fy nghyngor ar yr ymatebion y mae'r Pwyllgor wedi'u cael i'r argymhellion yn ei adroddiad *Craffu ar Gyfrifon 2014-15*. Rwyf wedi nodi fy arsylwadau ar yr ymatebion i adlewyrchu trefn yr argymhellion a'r sefydliadau a gwmpesir yn adroddiad y Pwyllgor.

Mewn nifer o achosion, ymddengys fod problem gyda'r templed a ddefnyddiwyd ar gyfer adroddiad y Pwyllgor. O'r 25 o argymhellion a rifwyd sydd wedi'u rhestru ar y dechrau, mae sawl un sy'n adlewyrchu sylwadaeth gyffredinol o adrannau ‘Ein Barn’ perthnasol yr adroddiad y hytrach na bod yn argymhellion uniongyrchol yn eu rhinwedd eu hunain.

Yn ogystal â'r ymatebion a gafwyd, gallai'r Pwyllgor ystyried gwahodd barn gan Lywodraeth Cymru, yn ei rôl fel noddwr, ar rai o'r materion ac argymhellion a godwyd yn yr adroddiad. Er enghraifft, efallai y bydd y Pwyllgor am geisio barn gan Lywodraeth Cymru ar y materion yn ymwneud â threfniadau yswiriant y Llyfrgell Genedlaethol ac unrhyw oblygiadau ehangach ar gyfer cyrff eraill a noddir, neu ar y materion a godwyd gydag Amgueddfa Cymru yn ymwneud â'r dull o godi tâl ar gyfer digwyddiadau yng nghyd-destun y pwysau ehangach ar ei grant craidd. Ar gyfer y ddau sefydliad hyn, gallai'r Pwyllgor holi Llywodraeth Cymru ynghylch trefniadau dileu swyddi. Roedd y Llyfrgell Genedlaethol yn un o nifer o sefydliadau a oedd wedi cael cyllid buddsoddi i arbed i gynorthwyo ei drefniadau dileu swyddi, fel yr amlygwyd yn fy adroddiad ym mis Chwefror 2015 ar Reoli ymadawiadau cynnar yng ngwahanol gyrff cyhoeddus Cymru.

Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac Amgueddfa Cymru

Fel y mae'r Pwyllgor yn ymwybodol, rwy'n datblygu fy archwiliad fy hun a fydd yn ystyried llywodraethu cyffredinol y Llyfrgell Genedlaethol. Bydd fy adroddiad ar gael i graffu ymhellach arno gan y Pwyllgor newydd yn y pumed Cynulliad, pan ellir ailedrych ar unrhyw faterion gweddilliol sy'n codi o'r broses o graffu ar gyfrifon. Bydd y gwaith hwnnw hefyd yn gyfle i fyfyrio ar ymateb y Llyfrgell Genedlaethol i adroddiad PwC o 2015.

Nid oes gennyf unrhyw arsylwadau pellach i'w gwneud ar y pwynt hwn am yr ymatebion gan y Llyfrgell Genedlaethol neu Amgueddfa Cymru heblaw am yr awgrym uchod ynghylch ceisio barn gan Lywodraeth Cymru.

Comisiwn y Cynulliad

Gallaf gadarnhau bod fy nhîm archwilio wedi bod yn cynnal trafodaeth gyda'r Comisiwn yng nghyd-destun y canllawiau diweddaraf gan Drysorlys Ei Mawrhydi ar symleiddio adroddiadau a chyfrifon (argymhellion 11 a 12).

Ynglŷn â hygyrchedd gwefan y Cynulliad (argymhelliad 13), nodaf fod yr ymateb yn canolbwyntio ar faterion hygyrchedd cyffredinol a rhwyddineb llywio. Efallai y bydd y Pwyllgor am gadarnhau a yw'r Comisiwn yn cynllunio unrhyw gamau gweithredu i wneud deunydd ar y wefan yn fwy hygyrch i'r rhag ag anghenion penodol, fel y rhai â nam ar y golwg. Er enghraifft, yn ddiweddar rydym wedi cynnal archwiliad hygyrchedd allanol ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru, gyda'r bwriad o ennill achrediad hygyrchedd drwy ddilysu bod ein safle yn bodloni'r Canllawiau rhyngwladol Hygyrchedd Cynnwys ar y We.

Chwaraeon Cymru

Er nad yw Chwaraeon Cymru wedi ymateb i argymhelliad 20 a oedd yn ymwneud â rheoli risgiau, mae fy nhîm archwilio yn fodlon bod trefniadau rheoli risgiau Chwaraeon Cymru yn addas at y diben ar y cyfan. Efallai y bydd adroddiad blynyddol nesaf Chwaraeon Cymru yn rhoi'r diweddaraf am rai o'r materion a risgiau a nodwyd yn ei adroddiad 2014-15.

Llywodraeth Cymru

Gan droi at Lywodraeth Cymru (argymhellion 21-25 yn yr adroddiad), yn y Pumed Cynulliad bydd angen i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus benderfynu ar newidiadau o ran cyflwyno'r cyfrifon. Gallaf gadarnhau bod fy nhîm archwilio yn parhau i gynnal trafodaethau gyda swyddogion Llywodraeth Cymru ynglŷn â'r mater hwn. Yn yr un modd, gan dybio bod y Pwyllgor newydd yn parhau gyda gwaith craffu pellach ar gyfrifon, caiff y cyfle i ystyried y camau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd mewn ymateb i argymhelliad 22 er mwyn ychwanegu dolenni a dogfennaeth ategol at ei dogfennaeth gyfrifyddu ar-lein i ddangos y llif cyllid i sefydliadau eraill y sector cyhoeddus.

Fel rhan o argymhelliad 21, argymhellodd y Pwyllgor y dylai cyfrifon y dyfodol gynnwys rhagor o fanylion am grantiau a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru wedi'u rhestru o dan wariant ar y rhaglen. Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi yn ei hymateb ei bod yn bwriadu cynnwys yn ei chyfrifon blynyddol ddolen i'r adroddiad rheoli grantiau blynyddol. Mae'r

dull hwn yn creu risg o beri dryswch yn hytrach na darparu'r manylion a'r eglurder ychwanegol yr oedd y Pwyllgor yn chwilio amdano. Byddai sylwadaeth yr adroddiad grantiau blynyddol ar wariant y flwyddyn flaenorol yn hytrach na blwyddyn y gwariant ar gyfer y cyfrifon blynyddol.

Ar argymhelliad 23, er bod Llywodraeth Cymru wedi darparu manylion am ei weithredu parhaus o ran allyriadau gwastraff a charbon, y cam gweithredu penodol y galwodd y Pwyllgor amdano oedd adolygiad o'r dull o ran lleihau'r defnydd o ynni. Nid yw'n amlwg y bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud unrhyw beth yn wahanol yn benodol o ganlyniad i argymhelliad y Pwyllgor, ond mae'r ymateb yn rhoi rhywfaint o sicrwydd o ymrwymiad cyffredinol Llywodraeth Cymru i wella perfformiad ynni ei hystâd.

Mewn ymateb i argymhelliad 24, mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i roi'r diweddaraf am ddatblygu ei drefniadau caffael a rheoli contractau drwy'r prosiect 'Paratoi ar gyfer y Dyfodol'. Fel rhan o'm harchwiliad gwerth am arian presennol ar y dirwedd caffael cyhoeddus ar draws y sector cyhoeddus, bydd tîm fy astudiaeth yn ymgysylltu â Llywodraeth Cymru i ddeall yn well gwmpas y gwaith datblygu hwn ac unrhyw faterion sylfaenol o bryder. Er nad yw Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i amserlen ar gyfer diweddariad pellach, ymddengys ei bod yn briodol darparu hyn i gynorthwyo unrhyw waith craffu ar gyfrifon yn y dyfodol yn hydref 2016.

Rwy'n gobeithio bod y cyngor hwn yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor. Rwy'n tybio y bydd y Pwyllgor yn manteisio ar y cyfle drwy ei adroddiad etifeddiaeth i dynnu sylw at y gwaith craffu ar gyfrifon y mae wedi'i gynnal ar ei liwt ei hun. Ymhlith cyrff eraill, mae cyfle i'r Pwyllgor newydd gynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru wrth gwmpasu unrhyw waith o'r natur hon yn y dyfodol, er gwaethaf unrhyw graffu posibl yn y dyfodol gan olynydd i'r Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd. Byddai unrhyw sesiwn gyda Chyfoeth Naturiol Cymru yn gyfle i ailedrych ar faterion yn codi o'm hadroddiad diweddar Datblygiad Cyfoeth Naturiol Cymru.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS
ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU